

	KALİTE YÖNETİM DOKÜMANLARI	Doküman No: HB-TL-54 Yayın Tarihi :01.08.2017
	PEG(PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASROSTOMİ)KULLANIMI VE BAKIMI	Revizyon No :00 Revizyon Tar:.... Sayfa No : 1/5

Revizyon No	Yapılan Revizyon	Rev. Sayfası	Revizyon Tarihi	Revizyonu Yapan
Gözden Geçirme	Gözden geçirildi	Tüm sayfalar	10.08.2020	Hemşirelik Hizmetleri Direktörü Sevda SÜMBÜL
Gözden Geçirme	Gözden geçirildi	Tüm sayfalar	15.08.2023	Hemşirelik Hizmetleri Direktörü Sevda SÜMBÜL
HAZIRLAYAN		KALİTE SİSTEM ONAYI	ONAY	
HEMŞİRELİK HİZMETLERİ DİREKTÖRÜ		KALİTE YÖNETİCİSİ	BAŞHEKİM	

1. AMAÇ VE KAPSAM

Bu talimatın amacı; Optimed Hastanesi'nde İki üç haftadan daha uzun süre ağızdan besin alınamayacak ise beslenmeyi sağlamak ya da desteklemek amacıyla uygulanacak işlemleri belirlemek ve uygulamak.

2. TANIMLAR VE KISALTMALAR

OH :Optimed Hastanesi

PEG : Ağızdan yeterli besin alınamayan durumlarda endoskopi yoluyla karına yerleştirilen

	KALİTE YÖNETİM DOKÜMANLARI	Doküman No: HB-TL-54 Yayın Tarihi :01.08.2017
	PEG(PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASROSTOMİ)KULLANIMI VE BAKIMI	Revizyon No :00 Revizyon Tar:.... Sayfa No : 1/5

beslenme tüpüdür.

3. REFERANS DÖKÜMANLAR:

El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatı :Talimat Kod No :(EN-TL-01)

4. UYGULAMA:

4.1. Temel ilkeler

Peg uygulamak için aşağıdaki endikasyonların oluşması gereklidir;

- Yutma güçlüğüne neden olan malign olmayan hastalıklar
- Motor nöron ve diğer dejeneratif hastalıklar
- Akut nörolojik hastalıklar (travma, stroke...)
- Demans
- Orofarinks kanserleri
- Özefagus kanseri
- Mide kanseri
- PEG yerleştirme işlemi steril koşullarda, endoskopi ünitesinde, yoğun bakım ünitesinde ve ameliyathanede yapılabilir.
- Hasta PEG işleminde en az 8 saat öncesinde aç olmalıdır.
- Kan sulandıran ilaçlar (aspirin, plavix, kumadin vs) işlemden bir hafta önce kesilmelidir, heparin ve kısa etkili heparinler (fraxodi, praxiparin, clexan, vb) işlem günü kullanılmamalıdır. Bu ilaçlar hekim tarafında başka bir tavsiyede bulunulmamışsa işlemi izleyen gün yeniden kullanılabilirler.
- Karında yaygın tüylenme varsa hemşire tarafından tıraşlama yapılmalı, işlem yeri aseptik olarak silinmelidir.
- İlk hafta, her gün pansuman yapılmalı, cilt temizlenip y biçiminde kesilmiş kompres ile kapatılmalıdır.
- İlk haftadan sonra 2-3 günde bir pansuman yapılmalı, antiseptikle cilt temizlenip y kompres ile kapatılmalıdır.Temizlikte kullanılan kompresler steril olmalıdır, cilde temas edecek yüzeye dokunulmamalıdır.
- İlk yara iyileşmesinden sonra (PEG takılmasından 1-2 hafta sonra) sabun ve suyla yıkama ya da duş alma mümkündür; yıkanmadan önce pansumanlar mutlaka çıkarılmalı, bölge yıkanarak sabundan arıtılmalı ve yeni bir pansuman uygulanmadan önce tüp iyice kurutulmalıdır.
- PEG takılan yerin günlük olarak kontrolü yapılmalıdır.PEG tüpünün bakımı ve kullanılması hakkında hasta yakınlarına eğitim verilmelidir.
- PEG kateteri takıldıktan 4-6 saat herhangi bir şey verilmemelidir.
- 4 saatten sonra 25 ml su verilmeli, kateterde kaçak yoksa beslenmeye geçilmelidir.
- Sızıntı yoksa ve izleyen hekimin bir öneride bulunulmamışsa saatte 25 mL mama ya da yemek verilerek beslenmeye başlanmalıdır.
- Mama/yemek miktarı önerilen günlük besin ihtiyacı karşılanana kadar her 4 saatte bir 25 mL artırılır.

	KALİTE YÖNETİM DOKÜMANLARI	Doküman No: HB-TL-54 Yayın Tarihi :01.08.2017
	PEG(PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASROSTOMİ)KULLANIMI VE BAKIMI	Revizyon No :00 Revizyon Tar:... Sayfa No : 1/5

Eğer önerilen besin miktarına ulaşılmadan beslenmeye karşı bir tahammülsüzlük ortaya çıkmışsa ilgili hekimin görüşü alınmalıdır.

- Hazır beslenme solüsyonlarından başka öğütülerek ya da ezilerek akışkan bir muhallebi kıvamına getirilmiş bütün normal yiyecekler PEG kateterinden verilebilir.
- Besinlerin ılık olmasına özen gösterilmelidir, sıcak yiyecekler tüpte şekil bozukluğuna neden olabilir, çok soğuk besinler tüpü tıkayabilir.
- Tanecikli besinler ezilmeden verilmemelidir.
- İlaçlar ezildikten sonra sulandırılarak verilebilir.
- Hastanın günlük enerji ihtiyacına göre beslenme çizelgesi hazırlanır.
- Her öğünden önce rezidü kontrolü yapılmalıdır.
- PEG için kullanılan ilaç-su enjektörleri ayrı olmalı ve her gün değiştirilmelidir.
- Gastrotomi tüpü, takıldığı tarihten itibaren 6 ay kullanılabilir, süre bitiminde değiştirilmelidir.
- Mümkünse bakım, beslenmenin yapılmadığı dönemde, sabah erkenden ya da yemeklerden 2 saat sonra uygun zamanda yapılmalıdır.
- Gastrostomiden dışarıya sızıntı, dokuyu tahriş eder. Tüpün etrafında sızıntı oldukça, pansuman ıslandıkça pansumanı yenilenmelidir.
- Ciltte kızarıklık, ateş, ağrı, şişlik, kızarıklık, akıntı ve kötü koku olursa hekimine haber verilmelidir.
- Ağız bakımı çok önemlidir, günde 3 kez aç karnına dişler fırçalanmalı, ağız solüsyonu ile gargara yapılmalıdır.
- Hastanın beslenme durumunu değerlendirilmeli; kilo alımı, diyare/konstipasyon olup olmadığı, yeterli idrar çıkarıp çıkarmadığı, derisinde buruşukluk, incelme olup olmadığını gözlenmelidir.

4.2.Peg Bakımı

- Eller işlem öncesi ve sonrası El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatına göre yıkanmalıdır.
- Bağırsak seslerini dinlenmeli
- Tüpün etrafındaki sabitleyicileri nazıkçe çıkartılmalı
- Tüpün deriye girdiği bölge gözlemlenmeli. Tüp çevresinde; kızarıklık, şişme, akıntı ya da gerginlik olup olmadığını kontrol edilmeli
- PEG'in dış kısmındaki diskin sabitlendiği tüp üzerindeki ölçü klavuzunun numarasını not alınmalı
- Tüp etrafındaki deriyi eğer stoma sütürlü ise baticon, değilse %0.9 NaCl ile ıslatılan gazlı bezle temizlenmeli.
- Stoma çevresi, stomanın tabanından başlayarak dışa doğru temizlenmeli. Her seferinde temiz bir gazlı bez kullanılmalı
- Tüpün etrafını herhangi bir akıntı ya da kabuk kalmayacak şekilde temizlenmeli
- Gastrostomi tüpünü 1-1.5cm içeri iterek kendi ekseni etrafında 360° çevrilir.

	KALİTE YÖNETİM DOKÜMANLARI	Doküman No: HB-TL-54 Yayın Tarihi :01.08.2017
	PEG(PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASROSTOMİ)KULLANIMI VE BAKIMI	Revizyon No :00 Revizyon Tar:.... Sayfa No : 1/5

- Gastrostomi tüpünü tekrar 1-1.5cm dışarı çekilir.
- Gastrostomi tüpünü hafifçe ama sıkı bir biçimde çekilip ve sabitlenir.
- Gastrostomi tüp diskinin tüpün üzerindeki ölçü klavuzundaki doğru sayı üzerine yerleştikten emin olunur.
- Cildi kuru gazlı bez ile tamponlama tarzında iyice kurulanır. Derinin tamamen kurumasını beklenmeli. Tüpün etrafına gazlı bez sardıktan sonra, bir parça flaster ile hastanın karnına sabitlenmeli.
- Tüp bölgesinde herhangi bir bariyer kullanmaktan kaçılmalı
- Hastaya rahat edebileceği bir pozisyon verilmeli

4.3.Beslenme öncesinde ve sırasında yapılacak uygulamalar

- Eller işlem önce ve sonrası El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatına göre yıkanmalıdır.
- Hastayı oturur ya da yarı oturur pozisyona getirilmeli ve beslenme sonrasında en az 1 saat bu pozisyonda kalınmalıdır.
- Beslenme için kullanılan tüm malzemeler temiz olmalıdır.
- Beslenme ürünlerinin kullanım tarihlerine, kullanım sürelerine ve önerilen miktarda verilmesine dikkat edilmelidir. Beslenme ürünleri kullanılmadan önce mutlaka çalkalanmalıdır.
- Mama oda sıcaklığında olmalıdır.
- Hazırlanan besin oda ısısında 3 saatten fazla bekletilmemelidir. Mikroorganizma üreyebilir.
- Enjektörü tüpün ucuna yerleştirdikten sonra, tüp üzerindeki klempini açılmalı ve enjektörün pistonunu geri çekerek mide içeriğini enjektörün içine çekilmelidir. Bu işlemi her beslenme öncesi yapılmalıdır
- Mide içeriğinin kontrolünde; mide içeriği bir önceki verilen miktarın yarısından fazla ise, beslenme yapmamalı, mide içeriğini geri verin ve 1 saat beklenmelidir
- Beslenme setleri 24 saatte bir değiştirilmelidir.
- Aralıklı beslenmelerde tüp tıkanmasını önlemek için beslenmeden önce ve sonra önerilen miktarda mutlaka su verilmelidir.
- Hastaya ilaç verilecekse sulandırılarak verilmeli, öncesi ve sonrası mutlaka farklı enjektörle su verilerek yıkama yapılmalıdır.
- Torba ile beslenme yapılacaksa, torbaya koyduğunuz mamayı setin içinden geçirerek havasını çıkartılmalı
- Enjektör ile beslenecekse; enjektör pistonunu çıkartılmalı. Mide seviyesinin üzerinde tutulmalı. Oda ısısında mamayı enjektöre koyulmalı. Tüpün klempini açılmalı. Yerçekimi etkisi ile gitmesini sağlamalı. Beslenme işlemi yavaş yapılmalıdır, hızlı verildiğinde bulantı, kusma, karın ağrısı, reflü, kramp gibi sorunlar yaşanabilir.

	KALİTE YÖNETİM DOKÜMANLARI	Doküman No: HB-TL-54 Yayın Tarihi :01.08.2017
	PEG(PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASROSTOMİ)KULLANIMI VE BAKIMI	Revizyon No :00 Revizyon Tar:.... Sayfa No : 1/5

- Pompa ile beslenecekse; pompa alrın verir ise kapatılarak setin kısı kacının açık olup olmadığı, beslenme ürünü bitmesi, tüpün kıvrılmış olması, tüp tıkanıklığı, doğru vücut pozisyonu, bataryanın bitmiş olması ve tüpün içinde hava olması gibi durumlar kontrol edilmelidir.
- Beslenme pompası düzenli olarak yumuşak temiz bir besle silinmeli, güneş ve sudan korunmalıdır.
- Beslenme sırasında hastayı bulantı, karında şişlik, ağrı ve solunum sıkıntısı yönünden gözlemlenmeli. Herhangi bir durum gelişirse beslenmeyi durdurun ve tüp klemplenmeli

➤ **PEG'den besin güç veriliyor ya da verilemiyorsa;**

Tüp katlanmış olabilir; çok dik oturmak tüpün katlanmasına neden olabilir. Önlemek için beslenme sırasında hasta 30-45 derecelik bir eğimle yatırılmalıdır.

Tüp tıkanmış olabilir; iyi ezilmemiş ya da soğuk besinler tüpü tı kayabilir. Bu durumda enjektöre 30 dereceye kadar ısıtılmış su doldurulup basınçla vermeye çalışılmalı

Tüp gömülmüş olabilir; bu durumda tüpün çıkarılıp değiştirilmesi gerekir. Doktoruna haber verilmelidir.Yapılan işlemler kayıt altına alınmalıdır.

5. SORUMLULAR

Uzun süre yatan ve bakıma ihtiyaç duyan hastaların bakımlarından hemşireler sorumludur.